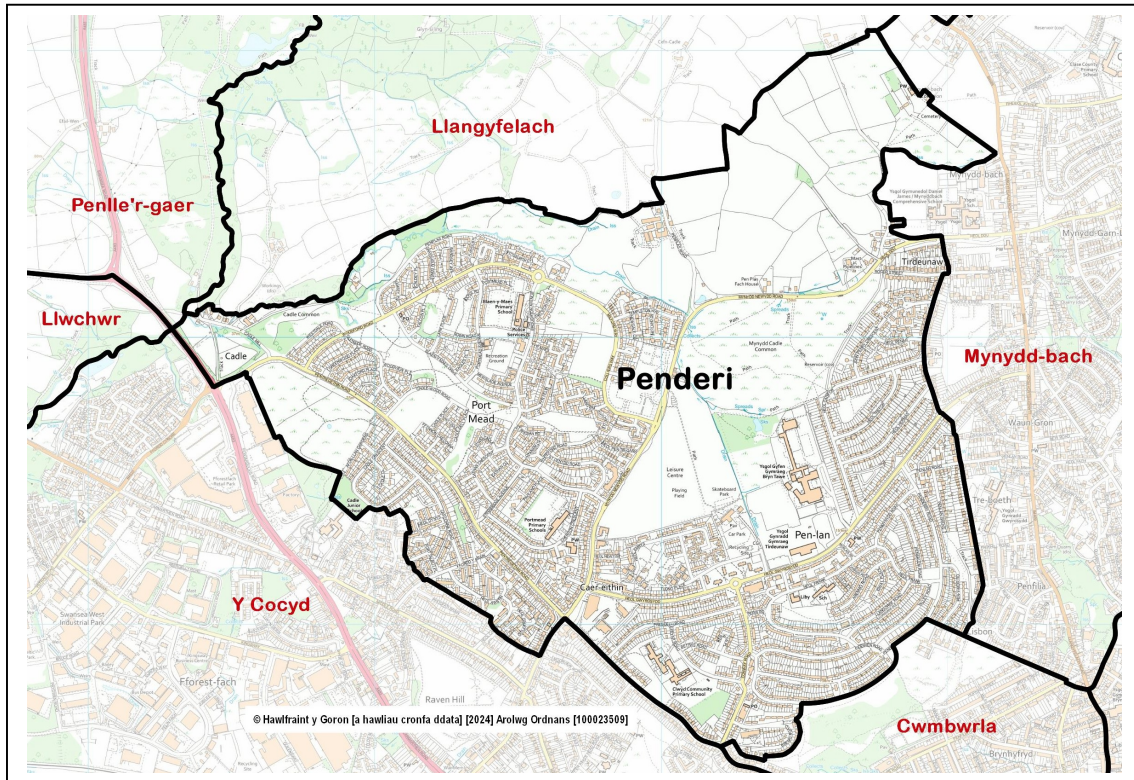

Cynghorwyr (Pleidlais etholiadol, Mai 2022): Terry Hennegan (Labour – 1,019); Erika Kirchner (Labour – 967). **Etholwyd Ebrill 2023**: Mair Baker (Labour – 485). *Y ganran a bleidleisiodd (2022) = 18%. Etholwyr (May 2022): 7,718.*

- **Lleoliad**: Tua 4 cilomedr i'r gogledd o ganol y ddinas, yn cynnwys ardaloedd Pen-lan, Portmead a Blaen-y-maes, a rhannau o Fforest-fach, Fforesthall a Ravenhill.
- **Wardiau cyfagos**: Llangyfelach, Mynydd-bach, Cwmbwrla, Y Cocyd, Lluchwr, Penlle'r-gaer.
- **Adolygiad o ward etholiadol 2022**: Dim newid.
- **Ardaloedd Etholaethol**: Dwyrain Abertawe (Senedd Cymru a Senedd y DU hyd at fis Gorffennaf 2024) / Gorllewin Abertawe (Senedd y DU o fis Gorffennaf 2024).
- **Poblogaeth** (Amcangyfrif Swyddfa Ystadegau Gwladol wedi'i dalgrynnu, canol 2022): 11,400.
- **Ardal**: 3.8 km². **Dwysedd poblogaeth**: 2,977 pobl fesul km² (ONS, 2022).
- **Gweithwyr** (ward flaenorol, amcangyfrif y gweithle SYG, 2023): 1,000. Prif gyflogaeth: Cyngor Abertawe (ysgolion a chyfleusterau cymunedol), First Cymru.

Nodweddion, cyfleusterau ac ardaloedd lleol ward:

YNGHYLCH Y WARD

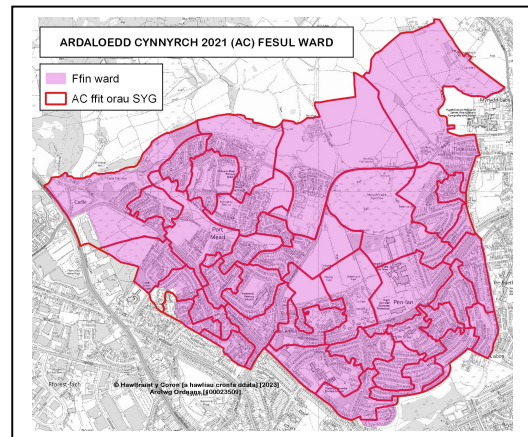
Roedd ward Penderi, yn gyffredin ag ardaloedd eraill i'r gogledd a'r gorllewin o Abertawe, yn ganlyniad yn y lle cyntaf i ehangiad ar ddiwedd y 19eg ganrif a dechrau'r 20fed ganrif, gyda datblygiad pellach yn y blynyddoedd cynnar ar ôl y rhyfel. Mae'r ward i raddau helaeth yn cynnwys stadau maestrefol ar wahân Blaen-y-maes, Portmead a Phen-lan, ynghyd â datblygiad preswyl mwy diweddar, er enghraifft, ym Mhenplas yng ngogledd y ward. Mae ardaloedd o fannau agored yng ngogledd a chanol y ward yn cynnwys Comin Mynydd Cadle a chaeau chwarae Mynydd Newydd. Fodd bynnag, nodweddir Penderi gan lefelau cymharol uchel o amddifadedd economaidd-gymdeithasol mewn sawl dangosydd.

Ar draws y ward gyfan, mae cyfran is o dai yn eiddo i berchen-feddianwyr na chyfartaledd Abertawe. Er gwaethaf deddfwriaeth sy'n galluogi'r 'hawl i brynu' o 1980 i 2019, mae cyfran yr aelwydydd lleol sy'n rhentu tai cyngor neu dai cymdeithasol eraill yn parhau'n uchel.

YSTADEGAU POBLOGAETH AC AELWYDYDD

Amcangyfrifon poblogaeth (2022)

Poblogaeth	Penderi		Abertawe
	Cyfanswm	%	%
Oed: 0-4	813	7.1	4.7
5-15	2,093	18.3	12.3
16-24	1,325	11.6	13.1
25-44	3,074	26.9	24.7
45-64	2,617	22.9	24.8
65-74	883	7.7	10.5
75+	608	5.3	10.0
Cyfanswm	11,413	100	100
Benyw	6,020	52.7	50.5
Gwryw	5,393	47.3	49.5

Ffynhonnell: Amcangyfrifon Poblogaeth Ardaloedd Bychain (canol 2022), SYG. Cyhoeddwyd 25 Tachwedd 2024.

Sylwer: Mae ystadegau ward yn perthyn i Ardaloedd Cynnyrch (ACau) y Cyfrifiad a ddangosir ar y map cyfagos.

Crynodeb

- Y 6ed boblogaeth ward uchaf yn Abertawe, a'r 6ed dwysedd poblogaeth uchaf (2022).
- Cyfrannau uwch o blant (0-4 oed) a phobl ifanc 5-15 oed.
- Cyfran is o bobl dros 45 oed.
- Cyfrannau ychydig yn uwch (na chyfartaledd Abertawe) o bobl a aned yn y DU, mewn iechyd da a chyda chymwysterau lefel uwch.
- Maint cyfartalog aelwyd uwch a chanran uwch o aelwydydd teuluoedd unig rieni.
- Cyfrannau uwch o aelwydydd rhent cymdeithasol a thai pâr.
- Canran uwch o oedolion sy'n economaidd anweithgar, gan gynnwys y categorïau 'gofalu am gartref a theulu' a 'sâl yn y tymor hir neu anabl'.

Nodweddion poblogaeth

Pobl:	Penderi	%	Abertawe %
a aned yn y DU	10,157	88.4	90.6
a aned y tu allan i'r DU	1,332	11.6	9.4
mewn grŵp ethnig heb fod yn wyn	1,034	9.0	8.6
sy'n gallu siarad Cymraeg (3+ oed)	804	7.4	11.2
mewn iechyd da	8,467	73.7	78.7
sy'n anabl o dan y Ddeddf Cydraddoldeb	3,163	27.5	22.4
â chymwysterau Lefel 4+ (16+ oed)	1,567	18.3	32.8
heb gymwysterau (16+ oed)	2,881	33.6	18.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tablau TS004, TS021, TS033, TS037, TS038, TS067).

Cyfansoddiad aelwydydd

	Penderi	%	Abertawe %
Cyfanswm aelwydydd / (Maint cyfartalog aelwyd)	4,846	(2.37)	(2.22)
Cyfansoddiad: Un person: 66+ oed	605	12.5	14.5
Arall	989	20.4	19.9
Aelwyd teulu sengl Pob un yn 66+ oed	234	4.8	9.5
Pâr priod neu mewn partneriaeth sifil	1,078	22.2	26.8
Teulu pâr sy'n cyd-fyw	481	9.9	10.4
Teulu unig riant	1,223	25.2	12.6
Aelwyd teulu sengl arall	40	0.8	0.7
Mathau eraill o aelwydydd	196	4.0	5.6

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tabl TS003).

TAI: Math a deiliadaeth

Math o lety	Penderi	%	Abertawe %
Ar Wahân	369	7.6	24.0
Pâr	2,394	49.4	34.5
Teras (gan gynnwys pen teras)	1,254	25.9	25.4
Fflat neu fflat ddeulawr	824	17.0	15.9
Carafán neu gartref teithiol/dros dro arall	1	0.0	0.2

Daliadaeth	Penderi	%	Abertawe %
Aelwydydd: Wedi'i berchnogi: Yn llwyr	815	16.8	35.4
Wedi'i berchnogi gyda morgais neu fenthyciad	751	15.5	26.9
Aelwydydd: Wedi'u rhentu: Rhentu cymdeithasol; gan y cyngor	2,110	43.6	11.7
Rhentu cymdeithasol; Arall (gan gynnwys Cymdeithasau Tai)	586	12.1	7.4
Rhentu preifat	500	10.3	18.0
Arall (gan gynnwys perchnogaeth a rennir, byw yn ddi-rent)	79	1.6	0.6

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tablau TS044, TS054).

GWEITHGARWCH ECONOMAIDD

Pobl 16 oed ac yn hŷn:	Penderi	%	Abertawe %
Yn economaidd weithgar	4,299	50.2	54.3
Gweithwyr: Rhan-amser ac amser llawn	3,413	39.8	42.2
Hunangyflogedig	361	4.2	6.4
Di-waith	297	3.5	2.5
Myfyriwr sy'n economaidd weithgar	228	2.7	3.3
Economaidd anweithgar	4,267	49.8	45.7
Wedi ymddeol	1,333	15.6	23.9
Myfyriwr	564	6.6	8.4
Gofalu am y cartref neu deulu	817	9.5	4.2
Sâl neu anabl yn y tymor hir	1,097	12.8	6.3
Arall	456	5.3	2.9

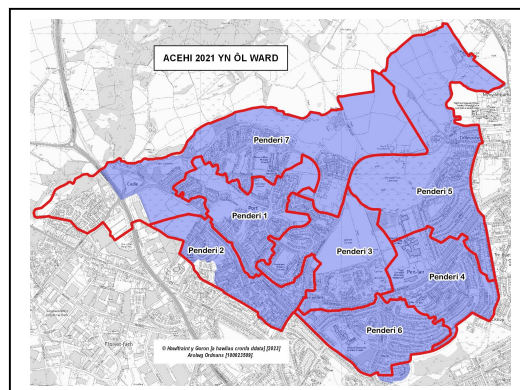
Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tabl TS066)

MYNEGAI AMDDIFAEDEDD LLUOSOG CYMRU (MALIC)

- MALIC 2019 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth Ardal Cynnyrch Ehangach Haen Is (ACEHI) 2011 - yn y proffil hwn, mae'r ardal yn cynnwys saith ACEHI.

Mynegai uchaf a safleoedd parthau (Cymru):

- Penderi 1, 3 a 6 – Mynegai cyffredinol, Incwm, Cyflogaeth, lechyd, Addysg, Diogelwch Cymunedol (Degradd 1af).
- Penderi 4 – Mynegai cyffredinol, Incwm, Cyflogaeth, lechyd, Addysg (Degradd 1af).
- Penderi 2 – Mynegai cyffredinol, Incwm, Cyflogaeth, Addysg (Degradd 1af).
- Penderi 5 – Incwm, Addysg; Penderi 7 – Addysg (Degradd 1af).

ACEHI	Mynegai cyffredinol		Parthau: Incwm		Cyflogaeth		lechyd		Addysg		Mynediad at Wasanaethau		Tai		Diogelwch Cymunedol		Amgylchedd Ffisegol	
Pen 1	5	31	3	25	15	102	1	6	3	38	7	320	79	1195	15	191	89	1356
Pen 2	14	147	14	111	16	112	29	283	13	123	28	605	61	943	25	314	52	941
Pen 3	3	22	6	29	3	17	3	12	10	102	10	420	94	1353	10	117	54	972
Pen 4	10	48	10	43	6	45	12	59	7	70	12	440	47	744	17	196	72	1226
Pen 5	18	201	15	123	33	379	25	270	5	59	20	527	86	1255	45	585	97	1419
Pen 6	16	157	16	127	20	145	13	135	11	113	94	1372	101	1475	12	152	43	856
Pen 7	25	279	23	207	31	362	28	280	16	166	26	573	93	1320	33	408	129	1705

Ffynhonnell: MALIC 2019 (cyhoeddwyd Tachwedd 2019), Llywodraeth Cymru.
Sylwer: ACEHlau safleoedd 1-148 (Abertawe), 1-1909 (Cymru).

Sylwer: Bydd y cynnwys yn y proffil hwn yn cael ei ddatblygu wrth i ragor o ddata wardiau ddogfen ar gael.

Mae'r defnydd o ddata arolwg Ordans yn y ddogfen hon yn destun amodau a thelerau – www.abertawe.gov.uk/trwyddedod